

Felelős szerkesztő és kiadó: Dr. MAYER OSZKÁR.

IV. Évfolyam.

Ujvidék, 1913. szeptember 14. vasárnap

63. szám.

AZ UJ PÁRT.

Mikor egy új pártot komoly szükség hív életre, a közönség lázas érdeklődéssel, nagy reménykedéssel néz az új alakulás elé. Andrassy pártjára azonban nincsen szüksége az országnak, nincs szüksége — Andrassy kivül — senkinek; ezért fogadtatása is hűvös, részben barátságatlan.

A nemzeti munkapárt hidegen, minden legkisebb nyugtalanság nélkül szemléli az új mozgolódást. Önélégülten látja, hogy az nem tud benne kárt tenni, noha ellene irányul. Hatvanhetes alapon indul meg az új ellenzék, de a hatvanhetes kormánypartból egy árva lelket sem képes elhódítani. A munkapárt egységes és tömör, tisztában van nagy hivatásával, biztosan halad a maga útján, ezt ugyan az Andrassyék félszélődése ki nem hozza a sodrából.

A függetlenségi párt azonban féltékenyen, sőt berzenkedve nézi az új szervezkedést. Hogyisne, mikor az Andrassy párt együtt akar küzdeni a többi ellenzékkel, vagyis a többi ellenzék támogatására számít, de egyuttal arra is, hogy kormányképes léteire egyedül veszi hasznát a közös küzdelem esetleges sikerének; eközben pedig a meglevő ellenzék tagjai közül verbulál magának híveket. Nem csoda, hogy Justhék ugyancsak bosszankodnak, s még meg sem alakult az új párt, már is alig lehet kölcsönös nyilatkozatokkal elejét venni az egyenetlenkedés kitérőseinek.

A nagyközönség csaknem teljesen közömbös az új pártalakítással szemben. Édes Istenem annyi efajta kérészetű új pártot láttunk már! Apponyinak is volt nemzeti pártja, Bánffyknak is volt „új” pártja, Andrassyknak is volt alkotmánypártja, Nagy Györgynek is volt radikális negyvennyolcas, meg azután köztársasági pártja. Mindezek elmúltak és nem sok nyomot hagytak maguk után — legalább a nagyközönség, a nemzet zöme nem igen látta hasznukat.

Mi jót várhatunk az Andrassy csoporttól? A közterhek apadását bizonytalannak nem várhatjuk. Ezek emelkedését az általános európai fegyverkezés, a világszerte tapasztalható drágaság, a közszükségletek folytonos növekedése vonja maga után; mindezen pedig Andrassy nem segíthet, ha méggy megváltozott is gondolkodása azóta, hogy koalíciós miniszter-társaival a kvótát fölemelte és százötven milliós deficitet hagyott maga után.

Hát mi jót, micsoda új alkotásokat és micsoda üdvös intézményeket várhatunk tőle? Még csak az általános

szavazati jogot sem várhatják, akik azt kívánatosnak tartják, bármennyire megváltozott is esetleg e tárgyban a nézete a spluralitásos javaslat szerzőjének; a választói jogról van már új törvényünk s az ily nagy kérdést nem lehet minden évben megbolygatni, de még minden évtizedben sem.

Mi jót várhatnánk tehát az Andrassy párttól? A közerkölesök megtisztítását

ígéri, de az csak amolyan frázis. Politikai eszközökkel nem lehet erkölcsöt javítani, politikai pártnak nem is ez a dolga, hanem a politizálás. Azért, hogy az Andrassy-párt alatt semmi sem változzék, nem érdemes hozzácsatlakozni.

Ezért közömbös a nagyközönség hangulata az új párt irányában.

Tűz a városházán.

Izgalmas életmentések.

Leégett az „UNION” festékkereskedés.

Csütörtökön folyó hó 11-én d. u. 4 órakor megszólalt a városi tűzharang, melynek hangja azonban sokkal élesebben csenget, mint rendszeren, a tűzharang riasztó larmájába csakhamar belevegyült a nagyharang vészjelző bugása is, úgy hogy rögtön sejteni lehetett, hogy nem közönséges tüzesetet jeleznek a harangok, melyeknek hangjára csakhamar óriási közönség verődött össze a városháza előtti téren, mert az egész várost bejárta a hír, hogy *ég a városháza*. Tényleg óriási füstfellegek szállottak fel a városháza környékéről, úgy hogy az arrafelé törtető közönség joggal hihette, hogy a városháza ég. Szerencsére a hír abban az alakjában mégsem volt való, habár elvitathatlan, hogy a városházát nagy veszedelem fenyegette.

Ugyanis a városháza pincehelyiségeinek egy részében van az Union festékkereskedés — az égett — és immár majdnem másodízben hozott veszedelmet a városházára és az ott különben is elég szűk II. Rákóczi Ferenc utra, intőpéldájaként annak, hogy a városháza netáni üres helyiségeit sem tanácsos oly üzlet céljaira bérbeadni, melyben robbanó és könnyen gyúlékony anyagok vannak.

A tüzeset lefolyásáról, mely egy fél napra az egész várost igalomba tartotta, következőket jelenthetjük:

A tűz keletkezése.

A városházi pincehelyiségben levő Union festékkereskedés raktárában csütörtökön d. u. 5 órakor tűz ütött ki, mely az ott felhalmozott gyúlékony anyagokban hatalmas tápot nyert, úgy hogy csakhamar lángborult az egész boithelyiség, sőt a tűz kezdett kiterjedni a rendőrség szomszédos legénységi lakosztályaira is. A helyzetet különösen két körülmény tette szerfelett veszedelmessé. Nevezetesen hogy az üzletben benzín és egyéb robbanó anyag is volt felhalmozva és hogy a füstnek nem lévén szabad útja, behatolt a városháza udvarába és ellepte az összes földszint, valamint emeleti helyiségeket, úgy hogy alig néhány perc lefolyása alatt a városháza folyósói és termei annyira megteltek füsttel, hogy aki addig onnan ki nem menekült, azután a füsttől nem menekülhetett. Az önkéntes tűzoltók gyorsan a helyszínen termettek és valóban önfeláldozó tevékenységét is fejtették ki, de részint a vízhiány, részint felszereléseik tökéletlen volta miatt nemcsak a tüzet nem sikerült azonnal megszüntetni, de ami ennél nagyobb baj volt, nem lehetett a füstöt, mely a városházában bennekert hivatalnokokat már komolyan fenyegetni kezdte, elvezetni.

Kivonult a katonaság is, melynek ugyan csak sok munkája akadt, mert a városháza előtt tömörülő sokaságot kellett visszaszorítania, hogy a tűzoltóságot oltási és mentési munkálataiban ne zavarja.

Az alpolgármester veszedelemben.

Mint hogy a füst egyre intenzívebbé vált a városháza helyiségeiben, azok, akik a második emeleten voltak, a füst miatt már a lépcsőn nem jöhettek le. Különösen a Kossuth Lajos-utcai oldalom szállott ki a füst sűrű gomolyokban, azt a látszatot keltve, mintha a felső emeleti helyiségek is égték volna már. Tetőpontra hágtott a közönség izgalmá, midőn az egyik másodemeleti sarokablakban látta Profuma Béla alpolgármestert a városi főkeretessel, Csernyei irnokkal és néhány szolgálval.

Izgatottan kiabáltak az emberek, hogy a tűzoltók vigyék már oda a tolétrát, hogy az alpolgármester és társai azon meneküljenek. Az utcáról ugyanis nem lehetett fellátni és a közönség attól tartott, hogy az alpolgármestert a füst veszélyeztetni, holott az épület ezen része meglehetősen füstmentes maradt, mert a szél a füstöt az ellenkező — Kossuth Lajos-utca felőli részre — vitte el, de azért a városháza lépcsőjén mégis oly nagy volt a füst, hogy ott az alpolgármester le nem jöhett. A tűzoltók a tolétrát tehát föllájtották a második emeletig, néhányan a nyitott ablakon át behatoltak az alpolgármester szobájába és csakhamar a másodemeleti ablakból kilépett a főkeretész s rálépett a létrára, melyen azután szerencsésen le is kuszott a földre. Ugyanily módon jöttek le a többiek is, utolsó maradt Profuma Béla alpolgármester, akit, midőn a földre lépett, a közönség lelkesen megéljenzett.

Megjegyzendő, hogy ezt a mentést a tűzoltók igazán szakavatottan végezték, s mert a másodemeleti ablakból kilépni s rálépni a létrára igen kockázatos lett volna, azért a tűzoltók mindenkinek kötelet kötöttek a derekára, úgy hogy a kilépés nem is járt veszéllyel. Dietzgen Imre és Wagner Lajos tűzoltóparancsnokok a mentést személyesen vezették.

A mentőponyva. — A sorsüldözőtt.

A tűzoltók a tolétrával először a városházának a Kossuth Lajos-utcai részére akartak menni, mert a közönség körében nagy riadalom támadt, hogy a főorvosi hivatalban van még egy ember, akit már a füst fojtogat. Tényleg egy alak meg is jelent az ablaknál és egy papírszeletet dobott ki, melyre az volt írva: „Nem bírom a füstöt tovább kiállani: Schweiger.”

HIREK.

A patriarcha és Ujvidék.

És minthogy a füst épen ezen a részen volt a legnagyobb, mindenki azt hitte, hogy Schweiger el van veszve. Hozzájárult ehhez az is, hogy a tűzoltók a villany- és telefon-dróthálózat miatt csak nagynehezen juthattak volna oda a tolólétrával és a közönség türelmetlenül sürgette, hogy előbb az alpolgármestert és társait mentse ki, úgy hogy a tűzoltók kénytelenek voltak a létraszervezetet a II. Rákóczi Ferenc-ut felőli részre tolni.

A tűzoltók közül néhányan mentőponyvákat feszítettek ki az ablak alatt és a közönség fűttszóval, kiabálással, integetéssel biztatta az ablaknál megjelenő alakot (Schweigert), hogy ugorjék le, de az ehelyett egy újabb cédulát dobott le, amelyen az állott: „Nem ugrok le, hozzanak létrát.”

Eközben derék önkéntes tűzoltóink egy csoportja a főhomlokzat felőli részen egy u. n. macskalétrát vitt föl a második emeletig, ott az ablakot beverte és a már félholt Schweiger díjnokot *Rezsnyák András* tűzoltó szerencsésen ki is mentette és a koromtól és füsttől egész feketévé lett embert a városházi lépcsőn, a sűrű füsttellegen keresztül lehozta. A közönség a bátor életmentőt zajosan megünnepelte.

Megjegyzendő, hogy a tűzoltók harmadik csoportja a főorvosi hivatal ablakához is támasztott létrát, de Schweiger — bár erősen biztatták erre a közönség köréből — ezen se jött le, ami tekintve, hogy a létra két daraból állt és a két darab között jókora hézag is volt, nem is volt indokolatlan.

Érdekes, hogy *Schweiger Mór* épen a tűz napján foglalta el állását, mint városi díjnok. A tűz a főorvosi hivatalban, ahol ép akkor dolgozott, érte és már nem tudott a füsttől menekülni. A megfulladástól úgy menekült, hogy a szoba padlójára feküdt s így a füstöt elviselhette, de bizonyos, hogy *Rezsnyák András* tűzoltó önfeláldozásának köszönhető, hogy megmenekült. Mikor a füst és koromtól teljesen befeketítve, mint egy néger jutott ki a szabadba, keserűen kifakadt, hogy „akit a sors üldöz, annak még a városházán sem biztos az élete.”

Egy sebesült.

A tisztviselők, segédszemélyzet és díjnokok hozzátartozói közt sok feldúlt arcot lehetett látni, mert mindenki aggodalomban volt, amíg hozzátartozóját meg nem látta. Csakhamar kiderült azonban, hogy mindenki kimentekült baj nélkül, csupán *Torgovits* szolga szenvedett lábán kisebb égési sebeket, mert kétizben is behatolt az égő helyiségbe. *Dr. Koda* és *dr. Deák* orvosok részesítették az első segélyben.

A tűz lokalizálása.

A rendőrség, katonaság és tűzoltóság együttes önfeláldozó munkája révén 5 óra után sikerült a tüzet lokalizálni és a városházát a füsttől megszabadítani. A tűzoltóság egy része és a katonai készenlét azonban a tűz lokalizálása után is a helyszínen maradt.

A kár.

Még hozzávetőlegesen sem lehet ma még a kárt megállapítani. Igaz, hogy a hivatali helyiségeket a tűz megkímélte, de a füst erősen megrongálta. Aligha tévedünk, ha a kárt hozzávetőlegesen 10—15.000 koronára becsüljük. Az UNION festékküzet kára állítólag 40.000 korona, de az biztosítás révén jó részben meg fog térülni.

Álbr az ujvidéki koleráról. Eddig semmi pozitív alapja nincs annak a hírnek, hogy Ujvidéken a sárga betegség terjed, sőt már arról is regélnék, hogy a Budapesten elfogyasztott ujvidéki szőlő kolerabacillussal van megfertőzve. A közönség megnyugtatósára jelezük, hogy városunkban már több mint három hete koleragyanus eset egyáltalában nem fordult elő, mindössze eddig csak az adhatott volna okot aggodalomra, hogy a hatóságok érkezett jelentés szerint a megyében és a környéken tényleg voltak koleraesetek, de a hatóság éber gondossággal elejét vette annak, hogy a járvány behurcoltassék.

A gyászos emlékeztető *Bogdanovics Lucian* patriarchát Ujvidéken mindenki ismerte. Az impozáns megjelenésű, igazi Krisztusfejű „szép Lucian” az előző években gyakrabban látogatott be székhelyéről, Karlócáról Ujvidékre; utóbb ezek a látogatások ritkábbak lettek és csak különös ünnepséges alkalmakkor jött Ujvidékre a patriarcha.

A feledhetlen pünkösdi aviatikai ünnepségek alkalmával mutatkozott utóljára nyilvánosan, amikor részt vett JÓZSEF kir. főherceg ünnepélyes fogadtatásán és *Matkovits Béla* főispán diszbedjén, majd végignézte és pedig nagy érdeklődéssel a repülőversenyt is.

Ki gondolta volna akkor, hogy az a szédületes nagy karrier, melyet aránylag oly rövid idő alatt ért el, ilyen hamar és ilyen tragikus módon szakad meg.

A patriarcha titokzatos eltűnése és ma már ugyszólván bizonyosra vehető tragikus halála talán sehoh nem keltett olyan általános és osztatlan részvételt, mint Ujvidéken, ami érthető is, mert itt őt mindenki ismerte.

Bogdanovics Lucian patriarcha 39 éves korában emelkedett a legmagasabb egyházi méltóságba; mikor megválasztották, mindenki azt mondta itt Ujvidéken, hogy most legalább egy felszáradig nem lesz új patriarcha — s íme mily kiszámíthatatlan a sors utjai, a „legfiatalabb patriarcha” majdnem a legrövidebb ideig volt patriarcha.

Bogdanovics patriarcháról mi ujvidékiek mindig kegyelettel fogunk megemlékezni, mert ismételt tanujelét adta városunk iránti rokonszenvének és szeretetének.

Személyi hír. *Matkovits Béla* Temerinből Ujvidékre érkezett. A főispán a folyó hó 15-iki közigazgatási bizottsági ülésen elnököl.

Közigazgatási bizottsági ülés. Ujvidék sz. kir. város, közigazgatási bizottsága hétfőn folyó hó 15-én délelőtt 11 órakor tartja rendes havi ülését.

Esküdtészeki tárgyalás. Folyó hó 22—24-ig tartatnak meg az őszi ciklus esküdtészeki tárgyalásai. Három ügy kerül tárgyalásra, köztük a Kelecsényi-féle eset is, mely annak idején Titelen és környékén nagy szenzációt keltett.

Szerb iparkiallítás. Vasárnap nyílt meg a Trandafil Maria-féle árvaaházban (Szücs u.) az ujvidéki szerb iparkiallítás, mely a megnyitás napján nagyon látogatott volt. A kiállítás nagyon izléses. A kiállított tárgyak iparunk fejlettségéről tesznek tanúságot. A kiállítás képtárlattal kapcsolatos, melyen a magyarországi szerb festők kepei szerepelnek. Feltűnő az, hogy a kiállító iparosok száma nagyon kevés.

A vajudó Andrassy-párt. *Mezőssy Béla* bejelentette az Andrassy-pártba való belépését. *Andrassy Gyula* tegnap *Székely Ferenc* volt miniszternél járt, miután *Désy József* Dánosra utazott, hol *Wekerlétől* kér tanácsot pártjuk pénzügyi programjára vonatkozólag.

Nem mehetünk színházba. Iapunk 59. számában hírt adtunk arról, hogy *Nádasdy József*, a szabadkai városi színház direktora szeptember közepétől fogva kitűnően szervezett színtársulatával négy hétre tervezett előadásokat tart. Sajnálattal értesültünk *Nádasdy* színtársulatának szerkesztőségükhöz intézett leveléből, hogy közbejött súlyos betegsége miatt tervéről le kellett mondania.

Szilassy Etel bajban van. Közönségünk bizonyára élénken emlékszik még *Thury Elemér* színtársulatának egyik kedves nőtagjára: *Szilassy Etelre*. Arról értesültünk, hogy *Szilassy* Debrecenben kabarártulatot szervezett, ügyvédi költségekbe keveredett s miután azokat kielégíteni nem tudta, *dr. Gál József* debreceni ügyvéd a színésznőt beperelte. *Szilassy* nem ismeri el az ügyvédi költségeket, mert azokat megfizette azokkal a páholyokkal, melyeket kabarártájában állandóan az ügyvéd rendelkezésére bocsátott. Egyébként *Szilassy Etel* az ügyvéd nyilatkozatában foglalt és az ő női becsületét sértő kifejezésekért sajtója utján keres elégtételt.

A munkásbiztosító pénztár közgyűlése.

Az Ujvidéki Kerületi Munkásbiztosító Pénztár a közelmúltban elhalasztott közgyűlést folyó évi szeptember 28-án (vasárnap) d. u. 3 órakor tartja meg a polgári fiúiskola tornatermében.

Önk. tűzoltóink köréből. *Lemler György*, az ujvidéki önk. tűzoltó-egylet törekvő szakparancsnoka az idén Egerben megtartott tűzoltói tisztii tanfolyamot látogatta s arról szorgalmas látogatási bizonyítványt kapott. Reméljük, hogy ez uton szerzett elméleti és gyakorlati ismereteit a köz javára fogja fordítani és értékesíteni.

Ellenőrzési szemle. 28111. sz./kig. 1913. A m. kir. honvédelmi miniszter urnak folyó évi 10909420/a. számú rendelete értelmében a cs és kir. közös hadsereg nem tényleges állományu legénységének ellenőrzési szemléi — a cs. és. kir. hadügyminiszterrel egyetértőleg hozott határozat folytán, — nem különben a m. kir. honvédség nem tényleges állományu legénységének ellenőrzési szemléi is a folyó évben nem tartatnak meg. A tartalékos tisztekkel, a tiszt-, tisztviselő, valamint hadapród jelöltekkel és hasonló állásukkal a tisztii bemutatás az eddigi módon a folyó évben is megtartandó.

Árlejtés. Az ujvidéki honvédesapatok részére 1913. október 1-től 1914. évi szeptember 30-ig szükséges termények és anyagi járandóságok szállítására nyilvános versenytárgyalás van kiírva, melynek feltételei a helybeli 6. honvédfalozalred 3. zászlóalj gazdasági hivatalánál tekinthetők meg.

A kinematografa legszebb és legújabb alkotásait láthatja bárki, aki felkeresi a sétateren levő TIVOLI mozgot, melynek agilis igazgatója a legszebb tanulságos és szórakoztató képeket mutatja be. Így a pénteki, szombati és mai műsor keretén bemutatja egy cigányleány történetét három felvonásban „Mirza” cím alatt, melynek főszerepét *VANDA TREUMANN* és *VIGGO LARSEN* világhírű művészek játsszák, továbbá egy kacagató *NORDISK* humoreszket, az „*Amor csinjei*”-t és több tanulságos és humoros képet. — Szép műsora van a városi APOLLO színháznak is. Tegnap és ma ugyanis színre kerül a „*Végzetes szenvedély*” nagyhatásu dráma három felvonásban és „*Leó verset ir*” kacagató humoreszk, szenzációs kísérőműsor keretében.

Schweiger díjnok és a városházi tűz. Ujvidéken alig van ember, aki az öreg *Schweigert* nem ismeri. Valamikor az öreg jobb napokat látott, a réti földék bérilőjénél, az angol osztrák banknál volt annak idején intéző, nagy volt a jövedelme, gazdag ember volt. Sok sorscsapás tönkre tette, Ujvidékre került, sokáig a törvényeszkélnél, majd az adóhivatalnál díjnokoskodott és ügyvédi irodákban volt irnok. Utóbb állás nélkül maradt, végre bejutott a városhoz díjnoknak napi 4 K diurnummal. Ép a tűz napján kezdte meg a munkát a főorvosi hivatalban, ahol kimutatásokat másolt. A főorvos egy statisztikai kimutatását írta le épen, amikor neki is mondták, hogy tűz van, de ő nem akarta abbahagyni a másolást, mert még 15 sora volt — mint mondja — hátra, azt le akarta írni, mikor ezzel készen volt, meg egy mellékhelyiségbe nézett be egy pillanatra, ott érte el a füst s onnan csak úgy tudott menekülni, hogy négykézláb esuzott vissza a folyosón a hivatali szobába, mikor a füst oda is behatolt ugyan csak négykézláb kuszott el a lépcsőházig, de látta, hogy a lépcsőn nem tud lejutni, visszakuszott a főorvosi hivatali szobába, ahonnan *Rezsnyák András* kimentette. *Schweiger* azt mondja, hogy a megfulladástól az mentette meg, hogy a nagy füstben a szoba padlójára vetette le magát s ily helyzetben a füst fellette szállt el.

Agyonlőtte a fiát, azután öngyilkos lett. A szondi vasuti állomás közelében a csendőrség egy urinó és egy 10 éves fiu hullájára akadt. A hulla mellett revolver feküdt. Az asszony zsebében levelet találtak, amelyből kiténik, hogy neve *Pinkász Józsefné*, alsó-ausztriai illetőségű. A fiu saját gyermeke és mivel boldogtalanok voltak, előbb agyonlőtte fiát és azután öngyilkos lett. Kéri, hogy a katolikus vallás szertartásai szerint temessék el.

Megfigyelések a nagy tüzesetnél. Mindenkinek elismerését érdemelte ki, hogy az önk. tűzoltóság aránylag rövid idő alatt a helyszínen termelt, s különösen a mentés körül önfeláldozóan buzgolkodott, annál sajnálatosabb volt azonban, hogy víz nem állott azonnal rendelkezésükre, s hogy a feeskendő csövei nem működtek elég precizitással, mert a csövek már elhasználtak, az egyesületnek pedig nincs pénze, hogy újakat vegyen; de ez nem a tűzoltók hibája, mert ők — mint önkéntesek — így is nagy áldozatokat hoznak, s hathatós támogatást érdemelnek, hogy legalább kifogástalan felszerelésre tehesselek szert.

A rendőrség, melyet *Yései Elek* tb. főkapitány vezényelt, emberfeletti erővel iparkodott a rendet fenntartani, de kevés volt ahhoz a legénység, a tömeg oly nagy, a forgalom oly élénk volt, hogy még a katonaság kordont nem vont, alig birt a tűzoltóság munkához látni.

Mindenütt, még a fővárosban is, nagyobb tüzeseteknél a villanyos a tűz közelében beszünteti, vagy legalább korlátozza a forgalmat addig, amíg forgalmával zavarja az oltás, vagy mentés munkáját; a városközi tűznél a villanyos tovább közlekedett és ezzel a nagy zavart még inkább fokozta. Flakkerek, sőt társzekerek is sokszor átjártak az uttesten; jó lenne jövőben erélyes intézkedésekkel az ilyesmit eltiltani, mert a rendőrségnek és tűzoltóknak elég a munkája úgyis, hogy a rendet fenntartsa, képtelenség feladatát azzal is nehezíteni, hogy a kocsikra vigyázzon.

A tűz újból is hathatósan figyelmeztet a hivatásos tűzoltóság szükségességére és az önkéntes tűzoltóság hatósági támogatására; emelest épületeknél a tűzoltást és mentést csak tökéletes felszereléssel és szakképzett tűzoltók végezhetik, az önkéntes tűzoltóktól képtelenség elvárni azt — amit pedig most is akárhányszor megtesznek — hogy életüket és testi épségüket veszélyeztessék.

Repülőnap Zomborban. Lányi Antal sz. kívüli hadnagy, a kiváló aviatikus e hó 14-én, vasárnap délután 4—6 óra közt Zomborban repülőgéppel fölszáll. Jegyek már előre Karakesevits Milivoj könyvkereskedésében kaphatók, Lányi jónévű pilóta s így megérdemli a pártfogást.

Orosz zsidó menekültek a Bácskában. E hó 10-én orosz zsidó menekültek érkeztek Zomborba, kik a zsidóüldözések miatt hazátlanok lettek és most bolyongva járnak be Európát. Miután az európai államok egyike sem akarja a száműzötteket befogadni, Amerikába szándékoznak kivándorolni. A zombori izr. hitközség a hontalan zsidókat anyagi támogatásban részesítette és innen tovább folytatták vándorutjukat. Ez rövid idő alatt már a második invázió, mely Európát ellepi és nem lehet tudni, hány ilyen népvándorlás fog ismétlődni Magyarországon.

Cirkusz Kratojl sorozatos előadásait tovább folytatja, a produkciók köztetszést aratnak, Kliebar testvérek, Janetta k. a., Laci testvérek, Josefi és Francini, Ligoz testvérek, Mis Anette mutatványai különösen érdekesek. A cirkusz még néhány napig marad nálunk.

Sertésvész. Dorozsló, Borota, Janoshalma, Bácsbokod, Bácsodas, Militics, Pincéd, Överbász, Ujverbász, Szenttamás, Bulkeszi, Dunabökény, Palánka, Ada, Kölpény, Szépliget, Sajkagyörgye, Boldogasszonyfalva községben és Zenta, Zombor városokban sertésvész van.

Ragályos betegségek terjesztésében nagy szerepe van a házi poloskáknak. Ha ezen veszedelmes férgectől alaposan meg akarunk szabadulni, ugya a fővárosban már kipróbált és bevált „Löcherer Cimexin“-t használjuk, mert mindenütt használható, nem piszkít, szaga nincsen és nemcsak a poloskát, de ennek petéit is nyomban elpusztítja. Svábót, ruszlit, hangyát kiirtani, szörmeruhákat moly kár ellen megóvni csakis a „Löcherer Cimexinnel“ lehet. Beszerezhető: Herceg István gyógyszerüzében Ujvidéken és a készítőnél „Löcherer Gyula“ gyógyszerésznél Bártfán. 23—30

ROSENBERGER LAJOS

bel- és külföldön elismert zenetanító.

TANIT: hegedűt, cellót, fuvolát, tárogatót, valamint minden vonós és fuvó hangszert. — Külön olesó hegedű-osztály. 3—3

UJVIDÉK, FLATT-UTCA 12. szám.

Kula községtől.

4536. sz./1913.

Árverési hirdetés

Kula község képviselőtestületének 59/jzkv. 1908. számú véghatározatát jóváhagyó 43849/2780. jzkv. 1908. számú törvényhatósági bizottsági véghatározat alapján a polgári iskola alap tulajdonát képező és Kula község kezelésé alá álló úgynevezett „Czucz féle ház“ (a jelenlegi dohány nagy tőzsdé) nyilvános szóbeli árverésen a legtöbbet ígérőnek örökaron eltag adadni és az árverés határidejéül 1913. évi szeptember hó 28-ik napjának d. u. 3 órája Kula község háza tanácstermében ezennel kitűzetik.

A ház üzleti helyiségből, raktárból, lakás céljára szolgáló 4 szoba, egy előszoba és mellékhelyiségeiből áll, a piactér legszebb és legforgalmasabb helyén lévő két utcára nyíló saroképület és üzleti helyiségnek rendkívül alkalmas.

Az árverési feltételek Kula község jegyzői irodájában a hivatalos órák alatt az árverés napjaig bármikor betekintheők.

Kula 1913. évi szeptember 11-én.

1—2

Előjáróság.

7439. sz./kapt. 1913.

Hirdetés.

Folyó hó 6-ikára virradóra egy fehér fekete házinyul találtatott a város területén gazdátlannal. Igazolt tulajdonosa felhívatik, hogy azt f. hó 15-ig, alulírott rendőrkapitányságnál vegye át, különben nyilvános árverésen fog eladatni szeptember hó 15-én delelőtt 10 órakor a város háza udvarán.

Ujvidék, sz. kir. város rendőrfőkapitányi hivatala. 1913. évi szeptember hó 10-én.

Payerle Nándor
főkapitány.

MEGHÍVÓ

Az Ujvidéki Kerületi Munkásbiztosító Pénztárnak 1913. évi szeptember hó 28-án délután 3 órakor a polgári fiúiskola tornatermében tartandó

rendes évi közgyűlésére.

TÁRGYSOROZAT:

1) A megnyitás kapcsán a közgyűlés szabályszerű egybehívásának igazolása, határozatképesség megállapítása jegyzőkönyvének vezetése és hitelesítése iránti intézkedés.

2) A pénztár 1912. évi zárszámadásának és mérlegének valamint az ezekre vonatkozó felügyelőbizottsági jelentésnek előterjesztése és ezzel kapcsolatban:

- a) a felmentvény iránti határozat.
- b) az évi felesleg 1/3 részének hovaforrása iránti határozat.
- c) az évi felesleg 1/3 része 10%-ának felosztása iránti határozat

3) Az 1913. évi költség előirányzat módosítása és az 1914. évi költség előirányzat előterjesztése.

- 4) Választások.
- 5) Indítványok.

Ujvidék, 1913. évi szeptember hó 7-én.

Pospischill Ferenc, s. k. Herbach József s. k.
igazgató. igazg. elnök.

A közgyűlésen csak kiküldötték vehetnek részt, akik részvételre való jogosulásukat a részükre megküldött igazolvány felmutatásával tanúsítani kötelesek.

Indítványok csak ugy tárgyalhatók, ha azok legalább 10 pénztári tag által aláírva, 3 nappal a közgyűlés előtt betérjesztetnek.

ANGOL nyelvben Berlitz-módszer szerinti oktatás új tanfolyama megkezdődött. Jelentkezni lehet PARSONS G. tanárnál, Tökölly Imre-utca 3. 3---

Kiadó Ujvidéken, II. Rákóczi Ferenc-utca 28. szám alatti házban azonnal egy üzlethelyiség nagy raktárral.

Bővebbet a házban dr. Rózsa Miksa ügyvédnél.

27145. sz./kig. 1913.

Pályázat.

Bács-Bodrog vármegye törvényhatósága által kezelt ifjabb báró Rudits-féle ösztöndíj-alapból az 1912/1913. tanév második felétől kezdve egy ösztöndíj fiutanolóknak az 1913—1914. tanév elejétől kezdődőleg két ösztöndíj ugyancsak fiutanolóknak és egy ösztöndíj az 1913/1914. tanév elejétől kezdődőleg, leánytanulóknak fog az erre illetékes hatóság által a nagyméltóságú m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter jóváhagyásának fenntartása mellett adományoztatni.

A pályázat határideje folyó évi szeptember hó 30-ika bezárólag. Az érdeklődőknek a városi tanács katonaiugosztálya (város háza II. emelet 43. ajtó) a hivatalos órák alatt ad részletes felvilágosítást.

27194. sz./kig. 1913.

Hirdetés.

Alulírott városi tanács az 1909. évi XI. t.-c. 4. §-a értelmében közhírré teszi, hogy a folyó évre érvényesített tőkekamat és járulék adó kivetési lajstrom folyó évi szeptember hó 16-ig a városi tanács adóügyi osztályánál (város háza földszint 14. ajtó) közszemlére van kitéve és hogy azok, akik a mult évben már megadóztatva voltak, a lajstrom közszemlére kitévelét követő 15 nap alatt, azok pedig, akik a folyó évben lettek első ízben megadóztatva az adóelőírást követő 15 nap alatt felebezéseiket közvetlenül a zombori pénzügyigazgatóságnál nyújthatják be.

Ujvidék szab. kir. város tanácsa, 1913. évi szeptember hó 3-án.

Profuma Béla, s. k.
alpolgármester.

1447. sz. 1913. végrh.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ujvidéki kir. járásbírósnak 1913. évi V. 1455. számú végzése következtében dr. Oppenheimer Armin ügyvéd által képviselt Bruno Krotosynner & Bruder javára 772 K 45 f s jár. erejéig 1913. évi június hó 26-án fogatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 10110 K-ra becsült következő ingóságok u. m.: bolti berendezés, inga órák, nagyóra, különféle arany órák és ékszerek nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek az ujvidéki kir. járásbírósnak 1913. évi V. 1455. sz. végzése folytán 772 K 45 f tőkekövetelés, ennek 1913. évi február hó 17-ik napjától járó 6% kamatai, és eddig összesen 94 K 58 f bírólag már megállapított költségek erejéig, Ujvidéken Kossuth Lajos-ut. 30. sz. a. leendő mégtartására 1913. szept. hó 25. d. e. 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Ujvidéken, 1913. évi szept. hó 3.

Horváth, kir. bir. végrehajtó.

Ujvidék legnagyobb férfi-, női- és gyermekruha áruháza

KAPAMACSIJA J. ISTVÁN

Kossuth Lajos-utca 25. Az őszi és téli időnyre ajánlja Ujvidék és környéke nagyrészt közönségének rendkívül nagy raktárát **úrl-, férfi-, női- és gyermekruhákban**; különösen hölgyek részére a legszebb párisi és berlini újdonságokat ranglan paletok és sport-jaquetekben, a legdivatosabb valódi angol és skót szöveteiből. Az árak a legjutányosabbak. Olcsón és nagy mennyiségben sikerülven árukat beszerezni, abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy **olcsóság** tekintetében is minden igényt kielégíthetek.

TANULÓK és IPAROSOK különös engedményben részesülnek. A nagyrészt közönség saját érdekében cselekszik, ha szükségletét ezen rendkívül gazdag választéku áruházból szerzi be, ahol a legjobbat, legszebbet és legolcsóbbat vásárolhatja.

2— Cégem nem tévesztendő össze a helybeli Kapamacsija és Bondi céggel.

Ingyen ráfizetés nélkül becsereél öreg használt gramfonlemezeket újakra **Wagner „Hangszerkirály“** Budapest, József-körút 15. — Árjegyzék ingyen. . . . . Cimre ügyeljen. . . . . 33—100

GROSSINGER-féle
Lili créme a legszebb bőrszíptő és bőrfinomító készítmény. 49-52
Dr. LEHMANN-féle szappan nagyon kedvelt pipere-clkk.

MOMIROVITS P.
férfi, női és gyermekruha üzlet
UJVIDÉK, Kossuth Lajos-u. 27.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy *ujonnan átalakított s megnagyobbított* üzletemben állandó nagy készletet tartok a *legújabb divatu elegáns és finom kivitelű férfi, női és gyermekruhákban.*

Különösen telhivom szives figyelmét *női kosztümök, pongyolák, blousok és aljakra, továbbá igen jutányos áraitra és minden tekintetben legfigyelmesebb, szolid kiszolgálásomra.*

Mindezzel tévedés kikerülése végett kérem n. é. vevőimet, hogy *címre ügyelni sziveskedjenek*, mert nem a régi helyiségben vagyok, hanem *üzletem a Stefanovits L. és fia féle házban, Kossuth Lajos-u. 27. sz. a. van.*

42-52

Erzsébet kávéház, étterem és szálloda

az Elite közönség kedvelt szórakozó helye.

A közkedveltségnek örvendő **VAJDA DEZSŐ és FIAI** zenekara nyári körutjáról hazatérve naponta gyönyörködteti a nagyrészt közönséget hangversenyeivel.

Szombaton f. hó 13-án és vasárnap 14-én nagy opera hangverseny.

A HANGVERSENY MŰSORA:

1. NYITÁNY, Tannhäuser operából, Wagnertől.	6. CIGÁNYBÁRÓ, egyveleg Straußtól.
2. BOHÉMEK, operarészlet Puccinitől.	7. FAUST, operarészlet Gounodtól.
3. DENEVÉR, egyveleg Straußtól.	8. HOFFMANN MESÉI, Offenbachtól.
4. TOSCA, operarészlet Puccinitől.	9. BAJAZZO, operarészlet Puccinitől.
5. TRAVIETA, operaegyveleg Verditől.	10. RÁKÓCZI-NYITÁNY. Kéhlertől.

Számos látogatásért esedez kiváló tisztelettel

Bankettek, lakodalmi és társasbédék előnyös árak mellett eszközölte nek!

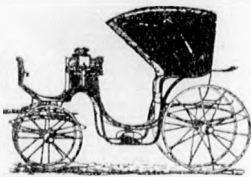
KOZMA REZSŐ,
Erzsébet kávéház tulajdonosa.

GROSZ és KRAUSZ
butor és szőnyeg nagyáruháza
UJVIDÉK.

Telefon 24.
48-52

Telefon 134.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Első délmagyarországi kocsigyár
REICH MÁTYÁS és LEHERZ KÁROLY
UJVIDÉK (Limán).

Luxushintók, üzleti- és gazdasági-kocsik, mentő- és halottaskocsik, omnibuszok és luxusszánkok, a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig, állandó nagy raktára.

14-52

* Férfi-, női- és gyermek- ... divataruház ... *

Kossuth Lajos-utca 29. sz. a.

Legnagyobb választék mindenféle legújabb divat szerint készült férfi, női és gyermekruhákban és konfekciókban.

Szabott ári

Szabott ári

40-52

Ipár és kereskedelmi takarékpénztár
:: részvénytársaság Ujvidék. ::

ALAPTŐKE 700.000 K. TARTALÉKTŐKE 130.000 K.

Leszámítol váltókat, törlesztéses és kamatozó jelzálogköcsönöket nyujt ház és földbirtokra a legelőnyösebb feltételek mellett.

Sorsjegyek vétele és eladása részletfizetésre is.

Bevételeket 5 1/2%-os netto kamatozás mellett fogadunk el s felmondás nélkül folyósítunk minden betét összeget. 50-52

Az „Ujvidéki Népbank Részvénytársaság“ rendes betétek valamint heti és perselybetétek után netto 5 1/2%₀ kamatot fizet.

48—